

Smrt sv. Jožefa podpis: Antonius Niernberger pinxit Anno 17(60)?

Stele, LXXXIV, 7.4.1933, str. 35.

Das Siegel der Stadt Gotschee aus dem J. 1471.

Das Bürgermeisteramt der Stadt Gotschee bewahrt das sehr wehrvolle silberne Siegel der Stadt, das laut der darauf befindlichen Umschrift aus dem J. 1471 stammt, somit alsnach nach der Erhebung des Marktes Gotschee zum "Städtlein", welche im selben Jahre erfolgt war, angeschafft wurde. Dieses Siegel wurde bereits zwei Mal abgebildet, ein Mal in Th. Elze's "Gotschee und die Gotschewer", p. 11, und dann im Rückumschlage meines: Herab VIII. Freiherr zu Auersperg; beide Male jedoch in Verkleinerung von bekläufig 1" im Durchmesser.

Das Siegel ist eine gediegene Silberscheibe mit einem im Charnier beweglichen, ziemlich niedern, in die Länge gestreckten Griffen, gleich als ob es zur Uhrkette getragen worden wäre.

Die Gravirung ist eine sehr tiefe, daher die Abdrücke sehr schöne, scharfe, ich bedauere, im Momente keinen an der Hand zu haben.

Die Darstellung ist laut Erklärung der Stiftbriefs-~~Bestätigung~~ Bestätigung vom J. 1642, - wo das dem Siegel ganz gleiche Wappen der Stadt interpretirt wird - "ein festes Schloss, davon St. Bartholomäus mit dem Messer und ringsum ein Zaun" - wornach Elze's Angabe, p. 14: St. Paulus vor einem befestigten Thurm u.s.w. zu berichtigen kommt. St. Bartholomäus ist ~~Bahm~~ Schutzheiliger der Stadt Gotschee, ihm ist die alte Pfarr-, nun Friedhofkirche ausser der Stadt (im Süden) geweiht; ihm zu Ehren wurde vor Zeiten an Markttagen, deren einer bis heute auf seinem Festtag fällt, sein Bild als Wahrzeichen ausgehängt.

Auch ist in Betreffe der Umschrift: Sigillum civitatis in Kotschew 1471, zu bemerken, dass in Elze's Abdruck das zweite i aus Verschen weggeblieben ist.

Slika Križanega, ki je stala na oltarčku kirurškega odd. stare bolnice
so jo pozneje, ko so stari špital podrli prenesli v sirotišče v Kočevju.

Zg.Danica, 1.1905, str.410.

Kočevje - mesto

Panorama mesta.

Il. Slov. 1925, štev. 236, št. 43.

Slika mesta - pogled iz zraka.

str. 147

Kočevje v Valvazorjevi dobi

xxxxxxx1929

Kočevski mestni pečat

"

Grb kočevskih vojvod Auerspergov

"

Kočevje 1.1838

Pogled na mesto od severovzh. str. 146

Kočevski mestni grb, str. 148

Kočevje prvotno last oglejskih patriarhov. 1.1267 so ga dobili Vrtenburžani, ki so naselili Nemce. Naselbina okrog c. sv. Jerneja je dobila tržne pravice 1.1377. 1.1420 preide v last celjskih grofov, Fridrik Celjski

sezidal v letih 1422 - 1425 grad Fridrikstein, ki ga je zaradi družinskih sporov moral podreti, a ga je 1.1428 zopet sezidal. Po smrti Ulrika II. so prešla vsa posestva Celjanov v last Habsburžanov, ki so naselbini okrog Rinže 1.1471 delili mestne pravice. Vdri Turkov. 1.1507 dobi mesto in grad v zastavo grof Jurij Thurn, 1.1547 pa grof Blagaj. leta 1618 v last barona Kyel, 1.1641 ga kupi Vuk Engelbert Turjaški. Med časa franc. okupacije so se 1.1809 Kočevci uprli, za kazen so Francozi mesto izropali.

Il. Slov. 1929, I. V. št. 19, 20. 1929

Von dem städtischen Archiv sah ich nur neueste Privat - Urkunden in gutem Zustande und eine Abschrift der städtischen Freiheiten von 1471, welche ich mit anderen diese Stadt betreffenden Urkunden in Mittheilungen des hist. Ver. von Krain vom Jahre 1864 S.55fg veröffentlicht habe, an welche Veröffentlichung sich die Arbeit des seligen J.Parapat im "Letopis matice slovenske" vom 1874 S.75fg anschliesst. Das alte Stadtsiegel (1471) (Fig.i.) ist bereit von Kraffer "farrer Elze in seiner Abhandlung im 3.Jahresheft des Vereines des krainischen Landes - Museums vom Jahre 1862, S.11 veröffentlicht. Es stimmt diese Abbildung im Wesentlichen allerdings mit dem Original überein, doch ist letzteres etwas grösser.

Aus dem herrschaftlichen Archiv erhielt ich nur ein herrschaftlichen Urbar vom Jahre 1576 zur Einsicht und Benützung. Es ist dies ein sogenanntes "reformirtes" aus dem Bedürfnisse hervorgegangen, die herrschaftlichen Rechte nach dem grossen Bauernkriege von 1573 neu und gegen jede Anfechtung festzustellen. Ich halte dies vollkommen wohl erhaltene Archivstück, welches auch Bestimmungen über "Besitzung des "rechts in Civil und Crimimalsachen" enthält, schon in topografischer Beziehung der Aufmerksamkeit Aller würdig, welche sich mit der Aufhellung des Ursprungs und der Geschichte dieser merkwürdigen deutschen Sprachinsel beschäftigen.

MDZK: St.12,1.1886, str.CLIX:Über die Archive und Siegel der Städte und Märkte in Krain von A.Dimitz.

Najstarejši spomenik kočevske zgodovine je listina iz 1.1363, katero je pisal oglejski patriarh. ⁽¹¹⁸⁾ Listina namreč pravi, da je bil svet na katerem so se naselili tujci pust in prazen ter močvirnat. Sezidali so tujci pet cerkva/Kočevje, Poljane, Kostel, Osilnica, Gotenice/. Vendar to ne drži popolnoma, ker svet tu je bil že deloma obljuden in tudi nekatere cerkve so že stale. Že 1.1339 je omenjena Kapela sv. Jerneja

v Mooswaldu. Kapelo je postavil ortenburški grof in oglejski patriarh Bertrand je dovolil tu postaviti kaplana in postaviti pokopališče. Verjetno je to ista cerkev v Kočevju, ki jo omenja poznejša zgodovina. Da je bila pokrajina že preje naseljena o tem pričajo slov. imena krajev. Verjetno so Kočevci potomci koroških Nemcev. Tam je namreč imel grof ortenburški svoja posestva. O tem pa govori tudi njih jezik in krajevna imena. Okrog cerkve sv. Jerneja, ki je stala tam, kjer je sedaj pokopališče se je začela širiti naselbina in l. 1377 se že imenuje trg. L. 1420 je umrl zadnji Ortenburžen in posestva so podedovali celjski grofje. L. 1422 - 1425 je Friderik sezidal na kočevskem gradu Friederikstein. Še v 17. so v gradu prebivali ljudje. Ker je ~~xxx~~ imel zelo dobro strateško lego je bil dobra obrambna točka proti Turkom. L. 1791 so prenesli iz gradu oltar in zvon v mesto, ^(v 2. c.) ~~kjer so~~ Turjačani sezidali novo graščino. L. 1471 je dobilo Kočevje mestne pravice, mestni grb in pečat s sv. Jerneja z besedilom: Sigillum civitatis in Kotschew 1471. V obrambo proti Turkom so postavili tabore v Friederiksteinu, Stari log, Mozelj, Koprivnik, Borovec, Gotenica in Osilnica. Poleg te nadloge, je bila še lakota l. 1493, 1503, ^{1510 kuga in} ~~1510 kuga in~~ 1511 potres. L. 1515 je Kočevje pogorelo do tal. L. 1533 je mesto dobilo utrdbe in okope. /str. 210/ L. 1598 hud požar uničil mesto /str. 211/ L. 1641 pride Kočevje v turjaško last. /str. 211/ str. 217 pogled na Kočevje z okolico/ fotografija/ str. 278 kočevski grb/ risel G. Porenta/

KOČEVJE - mesto

4.

str. 279 gl.trg v Kočevju/ fotografija/

L.1891 - 1893 je izhajal časopis Mittheilungen des Vereins der Deutschen aus Gottschee.

str. 280 pogled na ž.c. in župnišče/ fotografija/

Dom in svet, 1.1896, str.116 - 119

" 182 -184

v " 210 - 213

" 243 - 245

" 278 - 282.

Ljubljana - razstava mest na velesejmu 1.1931.Glej Ljubljana - razstave

Slika zunanjšine gradu

841.1 str. 148, 1. V. 1. 1929, 1. S. 1.

II. Str.

Foto nove ž.c. v novoromanskem slogu.

Dom in svet, 1.1903, str. 637

Reljef nad gl. vrati je izklesal Ivan Zalar. Cerkev je zidana v romanskem slogu in temu se je kipar popolnoma prilagodil.

str.1. slika reljefa

Dom in svet, 1.1902, str. 61.

Zvonovi z latinskimi majuskulami:

Iz leta 1720. v cerkvi sv. Fabjana in Sebastjana v Kočevju.

I. Šašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov na Kranjskem, Carniola III., 1912., zvez. IV., str. 225.

Zvonovi z napisi in zvonarjevim imenom:

Casparus Franchi, ljubljanski zvonar: Iz leta 1715. v cerkvi sv. Fabjana in Sebastjana, f. Kočevje.

I. Šašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem, Carniola III., 1912., str. 226.

Kratko poročilo o popravilu cerkve. - Novičar iz avstrijskih krajev, Iz Kočevja piše Idrijanski. - Novice, 8. december 1855, L. XIII, list 98, str. 391.

1.
KOČEVJE - ž.c. *h. Falyana in Sebajana*

Župnija je bila do l.1752 pod oglejskim patriarhom, od 1752 - 1778 pod goriško nadškofijo, pozneje pod ljubljansko.

Ž.c. je v nov romanskem slogu (po načrtih dunajskega arhit. Schmitta)

Slike: glavni oltar

portal ž.c.

zunanjščina c.

Il.Slov.1929, l.V, št.19.str.149.

Cerkev je bila znotraj prenovljena, ravno tako vel.oltar, ki je dobil nove svečnice C. dobila več mašne obleke, posebno je lep bel. mačni plašč.

Zg.Danica, l.1884, str. 286.

Ž.c. v Kočevju je v zelo slabem stanju. Ing. Tomaž Walka, ki jo je pregledal je ugotovil, da rekonstrukcija ni več možna in je predlagal zidanje nove c.

Zg.Danica, l.1890, str. 412.

V starih listinah v župnišču Stari trg pri Ložu se omenja kočevska fara l.1393 in župnik Herman.

Zg.Danica, l.1858, str. 102.

Farni arhiv v Ložu ima listino iz l.1393, ki omenja župnika Hermana iz Kočevja, ki je kupil zemljo v obloški fari za svoje sorodnike

Zg.Danica, l.1864, str. 191.

Cerkev je stala na desnem bregu reke Rinže. Posvečena je bila sv. Fabijanu in Sebastjanu. Prvotno je stala tu kapela, ki so jo l.1791 povečali in povzdignili v župnijo. Vel.oltar nosi l.1766. Stolp je zelo širok, ker je zidan na starem stolpu mestnega obzidja. Tik prezbit. se nahaja dolbina kjer so shranjevali srca kočevskih vojvod. V ladji na listni strani je majhen oltarček, ki se nič ne ujema z ostalo cerkveno opremo. Ta oltar je iz nekdanje kapela gradu Friedrichstein. Narejen je v renes. slogu iz črnega marnorja. Slika v njem je Jezusov krst v Jordanu. To cerkev mislijo podreti in postaviti novo v novoromanskem slogu.

Dom in svet, l.1896, str. 280.

Slika zunanjščine kapelice.

Il. Slov. 1929, l. V, št. 19, str. 150.

Zvon z gotskimi minuskulami: V pokopališki kapeli v kočevju je zvon z napisom:
Maria⁴ave.

I. Sašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem, Carniola III.,
zvezek IV., str. 224..

Sredi pokopališča stoji kapelica. Na istem mestu je stala nekoč mogočna ž.c.sv. Jerneja, ki so jo l.1871 podrli. V sedanjo kapelico je vzdanih nekoliko nagrbonih plošč, nekaj jih je v talu. Za kapelo je plošča Frančiška grofa Ursina umrlega l.1576.

Dom in svet, l.1896, str.281.